

PONAVLJANJE O HRVATSKOJ U DRUGOJ POLOVINI XIX. ST.

1. Hrvatski ban u razdoblju neoapsolutizma bio je:
  - a) Karoly Khuen – Hedervary
  - b) Josip Jelačić
  - c) Josip Šokčević
  - d) Ladislav Pejačević
2. Hrvatski ban u razdoblju 1873. – 1880. bio je:
  - a) Karoly Khuen – Hedervary
  - b) Josip Jelačić
  - c) Josip Šokčević
  - d) Ivan Mažuranić
3. Nadimak tog bana bio je:
  - a) "ban pučanin"
  - b) "filozof na prijestolju"
  - c) "prvi sluga države"
  - d) "ban reformator"
4. Tijekom banovanja navedenog bana u Hrvatskoj je uvedeno obvezno školovanje koje je trajalo:
  - a) 2 godine
  - b) 4 godine
  - c) 6 godina
  - d) 8 godina
5. Vrhovni nadzor nad školama oduzet je:
  - a) pravnicima
  - b) sveučilištu
  - c) akademiji
  - d) crkvi
6. Kako se zvao hrvatski ban koji je rođen u Vinkovcima i koji je predsjedao Hrvatskim saborom iz 1861.?
  - a) Karoly Khuen – Hedervary
  - b) Josip Jelačić
  - c) Josip Šokčević
  - d) Ivan Mažuranić
7. Svojim reformama ban Mažuranić Hrvatsku je želio:
  - a) mađarizirati
  - b) modernizirati
  - c) pretvoriti u ugarsku pokrajinu
  - d) učiniti nezavisnom državom
8. Kako se zvao ministar unutrašnjih poslova prema kojem se neoapsolutizam često naziva:
  - a) Franjo Josip Habsburg
  - b) Alexander Bach
  - c) Karoly Khuen - Hedervary
  - d) Levin Rauch
9. Na čemu se neoapsolutizam nije temeljio:
  - a) upravnom (činovničkom) aparatu
  - b) redarstvu (policiji)
  - c) slobodi govora
  - d) vojsci
10. Zaokruži ono što je **obilježje apsolutizma**.
  - a) uveden je ustavni poredak
  - b) često su se sastajali parlamenti
  - c) mnoge su novine zabranjene
  - d) to je razdoblje velikih političkih sloboda
11. *Veće političke slobode i sazivanje zemaljskih sabora* car Franjo Josip I. obećao je:
  - a) Rujanskom diplomom
  - b) Listopadskom diplomom
  - c) Studenskom diplomom
  - d) Prosinačkom diplomom
12. Što su činovnici morali nositi u vrijeme apsolutizma?
  - a) uniforme (odore)
  - b) hrvatski grb na kapi
  - c) crveni križ na rukavu
13. Tko je bio prvi zagrebački *nadbiskup*?
  - a) Juraj Haulik
  - b) Josip Juraj Strossmayer
  - c) Juraj Dobrila
  - d) Maksimilijan Vrhovac
14. Jedan od razloga koji je pridonio ukidanju neoapsolutizma bio je i poraz Austrije u ratu sa:
  - a) Velikom Britanijom
  - b) Sardinijom (Pijemontom)
  - c) Rusijom
  - d) Njemačkom

15. **Bachovi husari** je naziv koji su u vrijeme neoapsolutizma imali:
- vojnici
  - redarstvenici
  - intelektualci
  - činovnici
16. Što nije naziv za apsolutizam koji je Franjo Josip I. uveo 1851. godine:
- novi apsolutizam
  - neoapsolutizam
  - Bachov apsolutizam
  - pravedni apsolutizam
17. Na kojem jeziku su uređivali Bachovi husari:
- hrvatskom
  - kineskom (mandarinsko narječje)
  - njemačkom
  - mađarskom
18. Zašto Bachovi husari nisu koristili hrvatski jezik?
- bili su stranci pa ga nisu znali
  - iz inata prema caru Franji Josipu
  - ljepši im je bio kineski (mandarinsko narječje)
  - smatrali su ga jezikom samo za fizičare
19. Koji jezik je nametan tijekom razdoblja novog apsolutizma?
- njemački
  - mađarski
  - latinski
  - hrvatski
20. Što se u Hrvatskoj nije dogodilo u neoapsolutizmu?
- ukinuta je službena uporaba hrvatskog jezika
  - zabranjena hrvatska zastava
  - zabranjeno spominjanje Vojne krajine
  - zabranjen je hrvatski grb
21. Koje godine je održan prvi Hrvatski sabor nakon ukidanja neoapsolutizma?
- 1861.
  - 1862.
  - 1863.
  - 1864.
22. Što je bila najvažnija tema tog saborskog zasjedanja?
- rasprava o obveznom školovanju
  - rasprava o unaprijeđenju medicine
  - rasprava o latinskom jeziku
  - rasprava o odnosima s Austrijom i Ugarskom
23. Zašto je većina hrvatskih političara tada željelo nagodbu s Ugarskom?
- zbog straha od ponovnog vraćanja apsolutizma
  - zbog financijskih dugova prema Ugarskoj
  - zbog ugarskih vojnih prijetnji
  - zbog čistih napada Osmanlija
24. Koji političari su imali većinu na tom saboru?
- pravaši (treće mišljenje)
  - narodnjaci (narodna stranka)
  - unionisti (unionistička stranka)
25. Koji uvjet su narodnjaci postavljali Ugarima?
- priznavanje potpune hrvatske neovisnosti
  - rušenje cara Franje Josipa I.
  - priznanje hrvatske ravnopravnosti i cjelovitosti
  - zajednički vojni napad na Austriju
26. Kakav su stav imali *pravaši*?
- pregovarati izravno s kraljem, a ne s Mađarima
  - pregovarati s Mađarima i zaobići kralja
  - pregovarati i s kraljem (carem) i s Mađarima
  - uopće ne pregovarati
27. Kakav su stav imali *pravaši* (treće mišljenje)?
- povezivanje s Ugarskom uz uvjete
  - povezivanje s Austrijom uz uvjete
  - povezivanje s Ugarskom bez uvjeta
  - samostalna Hrvatska pod vlašću Habsburga
28. Koja stranka je zastupala povezivanje s Ugarskom bez ikakvih uvjeta?
- narodnjaci
  - unionisti
  - pravaši
  - niti jedna stranka
29. Tko je odnio pobjedu (imao saborsku većinu) na Hrvatskom saboru iz 1861.?
- narodnjaci
  - unionisti
  - pravaši
  - niti jedna stranka

30. Kako se nazivao parlament u Beču?
- Bečki sabor
  - Schönbrunn
  - Kongres
  - Carevinsko vijeće
31. Kojoj stranci su pripadali političari *Eugen Kvaternik* i *Ante Starčević*?
- Stranci prava
  - Narodnoj stranci
  - Unionističkoj stranci
  - Hrvatsko – srpskoj koaliciji
32. Antu Starčevića često se naziva:
- "ujakom domovine"
  - "sinom domovine"
  - "ocem domovine"
  - "djedom domovine"
33. Koje godine je potpisana Austro – ugarska nagodba?
- 1867.
  - 1868.
  - 1869.
  - 1870.
34. Kada je potpisana Hrvatsko – ugarska nagodba?
- 1867.
  - 1868.
  - 1869.
  - 1870.
35. Kako se zvao *unionist* koji je postavljen za hrvatskog bana nakon postanka Austro – ugarske nagodbe?
- Ladislav Pejačević
  - Levin Rauch
  - Josip Šokčević
  - Ivan Mažuranić
36. Prema Hrvatsko - ugarskoj nagodbi Hrvatska je:
- dobila pravo na ujedinjenje s Dalmacijom
  - ostala sastavnim dijelom Ugarske
  - dobila pravo na Međimurje
  - postala potpuno ravnopravna s Ugarskom
37. Hrvatska *posebnost* unutar Ugarske vidjela se po tome što je **samostalno odlučivala** o:
- unutrašnjim poslovima
  - vanjskim poslovima
  - financijama
  - vojsci
38. Tko je prema Hrvatsko – ugarskoj nagodbi predlagao hrvatskog bana?
- Hrvatski sabor
  - kralj
  - ugarski premijer
  - hrvatski narod
39. Što od navedenog nije nakon nagodbe bilo pod upravom zajedničke (u stvarnosti ugarske) vlade?
- financije
  - školstvo
  - željeznice
  - vojska
40. Koliki je dio svojih prihoda Hrvatska morala davati za financiranje zajedničkih poslova?
- petinu
  - četvrtinu
  - trećinu
  - polovinu (i više)
41. Što u pogledu teritorijalnih pitanja nije bilo predviđeno Hrvatsko – ugarskom nagodbom?
- pripojenje Vojne krajine
  - pravo na ujedinjenje s Dalmacijom
  - Međimurje ostaje u Ugarskoj
  - Hrvatskoj pripojena Baranja
42. Koji jezik je nakon Hrvatsko – ugarske nagodbe bio službeni u Hrvatskoj?
- mađarski
  - hrvatski
  - njemački
  - latinski

43. Koji ban je u ime Hrvatske potpisao Hrvatsko – ugarsku nagodbu?
- Karoly Khuen - Hedervary
  - Levin Rauch
  - Ladislav Pejačević
  - Ivan Mažuranić
44. Koji pravaš je predvodio Rakovičku bunu?
- Ante Starčević
  - Josip Frank
  - Eugen Kvaternik
  - Fran Folnegović
45. Koje godine je izbila *Rakovička buna*?
- 1867.
  - 1869.
  - 1871.
  - 1873.
46. U kojem dijelu Hrvatske je izbila *Rakovička buna*?
- u Vojnoj krajini
  - u Međimurju
  - u Banskoj Hrvatskoj
  - u Dalmaciji
47. Što su zahtijevali sudionici *Rakovičke bune*?
- uspostavu osmanlijske vlasti
  - pripojenje Bosne i Hercegovine
  - slobodnu i nezavisnu Hrvatsku
  - uspostavu države Vojne krajine
48. Eugen Kvaternik je tijekom bune proglasio:
- izbor nove vladarske dinastije
  - prelazak Hrvata na islam
  - samostalnu hrvatsku vladu
  - ukidanje banske časti u Hrvatskoj
49. Upiši ime osobe:
- promadžarski usmjerenog bana koji je Hrvatskom upravljao "čvrstom rukom" .....
  - cara koji je posjetio Zagreb tijekom otvaranja zgrade HNK u Zagrebu .....
  - prvog zagrebačkog nadbiskupa .....
  - ban rođen u Vinkovcima po kojem ime nosi središnji gradski trg .....
  - bana koji je napisao Smrt Smail – age Čengića - .....
  - prvog rektora zagrebačkog sveučilišta .....
  - bana koji je reformama modernizirao Hrvatsku .....
50. Uoči netočnosti u tekstu, precrtaj ih i iznad njih napiši riječ koja bi na tom mjestu trebala biti.
- Dalmatinski političari Frano Trumbić i Ante Supilo promijenili su na početku XX. stoljeća usmjerenje hrvatskoj politici. Nakon narodnog pokreta u Hrvatskoj 1903. godine oni su započeli okupljati sve vladajuće stranke na zajedničku borbu. Ante Trumbić i Frano Supilo su pokrenuli tzv. politiku "starog usmjerenja". Mađarski političari su se okupili 1905. u Rijeci i potpisali u Riječku rezoluciju. Srpski političari su podržali hrvatske oporbenjake Dubrovačkom rezolucijom.

51. **Točno – netočno.**

a) Dalmacija je u XIX. st. imala problema s mađarizacijom.	T	N
b) Levin Rauch bio je predstavnik Unionističke stranke.	T	N
c) Hrvatsku je reformama želio modernizirati ban Ivan Mažuranić .	T	N
d) Prvi hotel u Hrvatskoj otvoren je u Dubrovniku.	T	N
e) Vojnom krajinom je upravljao Hrvatski sabor.	T	N
f) Austro-ugarskom nagodbom uveden je trijalistički sustav vlasti.	T	N
g) Na zasjedanju Hrvatskog sabora 1861. godine pobjedu su odnijeli pravaši.	T	N
h) Jedan od razloga ukidanja neoapsolutizma je rat Austrije sa Sardinijom.	T	N
i) Bachovi husari je naziv za vojnike u Hrvatskoj u doba neoapsolutizma.	T	N
j) Hrvatski ban u doba neoapsolutizma bio je Josip Šokčević.	T	N
k) Ante Starčević je jedan od osnivača Stranke prava.	T	N
l) U vrijeme neoapsolutizma nije bilo cenzure.	T	N
m) Na zasjedanju Hrvatskog sabora 1861. godine prihvaćen je prijedlog Trećeg mišljenja.	T	N
n) Nakon ukidanja neoapsolutizma car je narodima "darovao" Listopadsku diplomu.	T	N
o) Na čelu Rakovičke bune bio je Eugen Kvaternik.	T	N
p) U financijskom pogledu Hrvatsko – ugarska nagodba više je odgovarala Hrvatima nego Mađarima	T	N
r) Grbove na kojima nije bilo nikakvih natpisa nazivamo dvojezični grbovi.	T	N
s) Nakon potpisivanja Austro – ugarske nagodbe za hrvatskog bana je postavljen Khuen - Hedervary.	T	N
t) Bachovi husari su se izuzetno dobro služili hrvatskim jezikom iako su većinom bili stranci.	T	N
u) Novine za seljaštvo <i>Dom</i> još od 1899. izdavala su braća Antun i Stjepan Radić.	T	N
v) Braća Antun i Stjepan Radić zalagala su se za pravo glasa ograničeno imovinskim cenzusom.	T	N
z) Hrvatsko – srpska koalicija nastala je na temelju Riječke i Zadarske rezolucije.	T	N

52. Prepoznaj osobu i upiši njezino ime u pravokutnik.

Ante Starčević, Josip Šokčević, Stjepan Radić, Juraj Dobrila, Eugen Kvaternik i Ivan Mažuranić.

Snalaženje u vremenu i prostoru

1. Ispred navedenog događaja upiši godinu.

..... Austro – ugarska nagodba ..... uvođenje obveznog školovanja u Hrvatskoj ..... nijemi grbovi
 ..... Hrvatsko – ugarska nagodba ..... Rakovička buna ..... početak neoaps.
 ..... ukinuta Vojna krajina ..... Riječka i Zadarska rezolucija ..... osnovan HPSS

2. Za navedene godine rimskim brojkama upiši stoljeće i tisućljeće.

a) 1542. godina - ..... stoljeće..... tisućljeće
 b) 1757. prije Krista - ..... stoljeće ..... tisućljeće
 c) 214. - ..... stoljeće ..... tisućljeće

3. Koliko je godina prošlo od početka starog vijeka do danas? .....

4. Označi navedene godine na crti vremena: 1350. pr. Kr., 1500., 250. pr. Kr

5. Zaokruži ime grada u kojem je održan Hrvatski sabor 1861.

6. Prekriži ime grada u kojem je održan Dalmatinski sabor 1861.

7. Zelenom bojom oboji dio Hrvatske koji se nalazio u ugarskom dijelu Monarhije nakon potpisivanja nagodbe.

8. U Istru upiši Istra, u Dalmaciju Dalmacija, a u Boku kotorsku Boka.

9. Prostor grada (luke) nad kojim su Mađari stekli nadzor Riječkom krpicom oboji žutom.

10. Plavom bojom oboji Jadransko more.

11. Prostor Vojne krajine označi kosim crtama.

12. Istarski sabor održavao se u gradu ....., a Dalmatinski sabor u .....

13. Na odgovarajuće mjesto upiši Ugarska i Bosna i Hercegovina.

PONAVLJANJE JE MAJKA ZNANJA!

OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci